GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12.

N^ER 279.

Poiedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.

WTOREK DNIA 15 LISTOPADA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień	godzina	Barometr na 0° r.	Thermi	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosfi	UWAGI.
	7	27 3, 691	+ 4. 6	— 1.8	zachodni wicher	Pochmurno	deszcz.
14.	12	„ 4, 041	+ 5. 8	— 1,0	„ mocny	„ „	
	3	„ 3, 362	+ 6. 2	— 0,2	Póln. za. sredni	„ „	
	9	„ 1, 800	+ 5. 2	— 1,5	„ „	„ „	

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Petersburg 22 *Października.* — Na dniu 18 b. m. z powodu wzięcia Warszawy i szczęśliwego stłumienia zaburzeń w Polszcze odśpiewano na polu marsowem uroczyste *Te Deum* w przytomnoś i N. Cesarza Jmci Gwardya Cesarska, szkoły woyskowe i woysko w Stolicy konsystuiące ustawione w szyku boiowym na placu, w pośród którego wzniesiony był ółtarz, a nad tym namiot. Jego Cesarska Mość przybył około południa, a odbywszy przegląd woyska, udał się na estradę, gdzie przybywszy przewielebny Metropolita z całem duchowieństwem z kaplicy korpusu Inżenierów w processyi, odprawił nabożeństwo, na którym znaydowali się Członkowie rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie i ciało dyplomatyczne. Podczas intonacyi hymnu dziękczynienia, dano ognia z dział artylleryi na placu przytomney, iako też z dział twierdzy. Odgłos dzwonów wszystkich kościołów trwał cały dzień. Nayiaśnieysza Pani, która również raczyła obieżdżać szeregi woyska, i udała się potem z powodu zimney pory do kaplicy korpusu Inżenierów, gdzie się zgromadził dwór, i podobnież *Te Deum* było śpiewane. Po obrzędzie udał się N. Pan z orszakiem swoim na pole marsowe, dla obeyrzenia woysk na komendę własną Jego Ces. Mości, defiluiących. Zaymuiąca ta uroczystość przy sprzyiaiącey pogodzie zwabiła niezliczone tłumy widzów, których weselne okrzyki pomieszały się z hurra naszych walecznych żołnierzy i woiennemi tonami muzyki polowey. — Rozkazem dziennym z dnia 18 raczył N. Pan następuiące poczynić rozporządzenia: Dotychczasowy pułk gwardyi Ułanów Cesarzewicza, nosić będzie nazwisko Pułku Gwardyi ułanów Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiego Xięcia Michała Pawłowicza. Pułk karabinierów Nieświżkich połączony został z 1 pułkiem karabinierów i pułkiem karabinierów Feldmarszałka Xięcia Barclay de Tolly; Brygady pieszey Gwardyi składać się będą na przyszłość: Isza, z pułków Preobrażeńskiego i Semenowskiego; druga, z Izmaiłowskiego, strzelców i batalionu

saperów gwardyi; 3cia, z pułku Moskiewskiego i Grenadyerów; 4ta, z Pawłoskiego, Finlandzkiego i Ekwipażu Gwardyi; 5ta, z pułku gwardyi Litewskiey i pułku N. Cesarza Austryackiego; 6ta, z pułku Grenadyerów N. Króla Jmci Pruskiego, pułku gwardyi Wołyńskiey, i batalionów finlandkich strzelców Gwardyi. Pierwsza i druga Brygada składaią Iszą Dywizyą; 3cia i 4ta, 2, 5. i 6, 3 Dywizya Gwardyi pieszey. Z względu na odznaczaiące się zasługi naczelnie dowodzącego czynną Armią Feldmarszałka Xiącia Warszawskiego Hr. Paskiewicza Erywańskiego, Syn tegoż Xiążę Teodor umieszczony zostaie iako chorąży w pułku pieszym Feldmarszałka Xięcia Paskiewicza. Generał adjutant Xiążę Szczerbatów I, mianowany zostaię szefem Pułku pieszego Kostromskiego, a Jenerał piechoty Szachowski I Szefem pułku Ekateryuosławskiego Grenadyerów. Postępuią na wyższe stopnie za odznaczenie się w kampanii przeciw Polskim buntownikom: na Jen. Jazdy, Jen. Porucznik Rüdiger I; na Jen.PorucnikówJen,Maiorowie: Dawidów II, Kwietnicki I, Lessowski, Laskiewicz, Frisch, Zaboriński I, Palitzen I, za odznaczenie się w służbie; Steffel, Liachowitz, (z zanominowaniem na kommendanta Modlina) Olszewski, Peterson I, Daniłów I, Szubert; na Jenerałów Majorow: Pułkownicy, Korsaków I, Wiszniąków, Sszczerbacki Klupfel, Apraxin Shadowski I, Möller I, Simporski, Smagin, Ovander, Pestel III, Okulow pierwszy Rehbinder trzeci, Temiriazew pierwszy, Baron Shlipenbach I, Grabbe I, Baron Tornau, Baron Rönne II, Hr. Strogonów II Jenerałami Adjutantami Jego Cesarskiey Mości mianowani: Jenerał Porucznik Włodek, Jenerał Maior Baron Dellingshausen, i Jenerał Jazdy Baron Kreutz.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższym swoim reskryptem z d.13 (23 Września) raczył mianować Jenerała Adiutanta Jenerała Porucznika Xięcia Adama Wirtembergskiego, Kawalerem Orderu S. Włodzimierza II. klassy w oznakę swey szczególney wdzięczności za odznaczaiącą się odwagę i wzorową waleczność okazaną w stoczoney na d. 27 Lutego (11 Marca) potyczce przy szturmowaniu miasta Lublina przeciw buntownikom polskim.

Nayiaśnieyszy Pan zatwierdził ukazem swoim naywyższym rozdanie orderów poiedynczym woyskowym przez Jenerała Feldmarszałka Paskiewicza Xięcia Warszawskiego uskutecznione z mocy u zieloney mu władzy, za ich odwagę i waleczność w potyczkach z buntownikami polskimi.

Gazeta tuteysza zamieściła w 2 oddzielnych dodatkach do ostatnich swoich numerów dalszy ciąg i zakończenie rapportu Feldmarszałka Xięcia Paskiewicza o szturmowaniu i poddaniu się Warszawy; pisze w nim:

Z dobyciem Warszawy odebraliśmy buntownikom około sto trzydzieści dwa dział, które dostały się w ręce nasze, częścią podczas bitwy, częścią w mieście i na Pradze. Oprócz wielkiey liczby zepsutych karabinów, zdobyliśmy 5000 sztuk w dobrym stanie, i około 6000 (gołey) broni rozmaitego rodzaju, 5000 gotowych ładunków, około 2 milionów naboiów, i blisko sto tysięcy sztuk rozmaitych sprzętów polowych; 150 sążni gotowych pontonów, mnóstwo zapasów artylleryiczných wszelkiego rodzaiu, niezmierne składy żywności, między temi 10,000 czetwerti owsa. Nadto zastaliśmy w mieście arsenał, ludwisarnią dla artylleryi, młyn prochowy i fabrykę saletry, wiele fabryk broni; w tych 12,000 karabinów ieszcze było w robocie nakoniec szpital z 11,000 chorych po większey części rannych Polaków. W ciągu bitwy, przeszło 3000 buntowników wzięto w niewolę a między tymi 60 wyższych i sztabowych officerów, daleko więcey musiało zginąć podczas szturmu przez pożar budynków i przez morderczy ogień naszey liczney artylleryi. W obu dniach wystrzelała ona

29,000 naboiów, między temi 3300 kartaczy. Prócz powyższey liczby ieńców, przeszło do nas z polskiey armii około 4000 żołnierzy, gdy tym czasem około 1200 Jenerałów i officerów opuściło szeregi i służbę Powstańców. W dwudniowym krwawym boiu, który poprzedził upadek Warszawy, strata z naszey strony nie mogła bydź znaczna. Między poległymi znayduią się Jenerałowie Maiorowie vanBrieg i Jetimowitez i 9 dowodzców pułków, Jenerałów odniosło rany i kontuzye między tymi Hr. Witt i 12 dowódzców pułków. Artyllerya straciła w zabitych i rannych 40 sztabowych i wyższych officerów, między któremi 8 dowódzców brygad i kompanii; około 100 artyllerzystów było zabitych a przeszło 300 rannych; zginęło przeszło 800 koni artylleryiskich a 8 iaszczyków z prochem wyleciało w powietrze. Ogólna strata armii wynosi: w zabitych 3000 ludzi, między któremi 63 officerów; 7500 zostało ranionych lub dostało kontuzyi, w tey liczbie mieści się 445 officerów. W ogólności zaś liczba tych którzy z frontu wyyść musieli wynosi 10,500 ludzi, między tymi 508 officerów. Z ostatnich prawie połowa znayduia się w pułkach, a wielu sami do frontu weszli lub w krotce weydą. Również można się spodziewać, iż z rannych żołnierzy wielu w krótkim czasie powróci do służby.

Po zupełnem przywróceniu spokoyności w Litwie, widzi się rząd w możności zasięgania na mieysce dokładniayszych wiadomości o wypadkach w teyże prowincyi zaszłychch w czasie gdy ta była teatrem domowych zaburzeń. Jego Cesarska Mość usilnie korzysta z każdey okoliczności mogącey usprawiedliwić postępowanie tych osób, których imie wplątane zostało w owe zasmucaiące zdarzenia, a przeto z zadowoleniem przyiął świadectwa złożone na korzyść zasad i harakteru hrabiny Rönecker, która w pierwszych doszych rapportach niesprawiedliwie była obwiniona: Wybuchy okrucieństwa, o których w owym czasie wspominano, zaszły w istocie w dobrach nadmienioney Pani. Zmuszona, bydź tymże przytomną, miała przecież szczęście więcey niż iednę ofiarę wydrzeć z rąk morderców. Na zgraię buntownika Staniewicza spada cała hańba owych zbrodni. — Wspominaiąc ieszcze teraz o tem zdarzeniu, czyni się to tylko w zamiarze wyiaśnienia okoliczności sprawiaiących familii Pani Rönnecker zaszczytne iakkolwiek bolesne wspomnienia.

W dniu 12 t. m. odbyło się tu publiczne posiedzenie cesarskiey akademii sztuk, na którem JO. Feldmarszałek xiążę Warszawski hr. Paszkiewicz Erywański członkiem towarzystwa, a professorowie Krüger i Wichmann w Berlinie, iako też nadbudowniczy Montferrand, (któremu poruczone zostało ukończenie pomniku błogosławioney pamięci cesarzowi Alexandrowi wystawić się mianego), członkami honorowemi mianowani zostali.

Paryż 1 *Listopada.* — Onegday Cesarz Don Pedro iadł obiad u króla.

Ambassador rossyyski hr. Pozzo di Borgo i pruski baron Werther mieli zaszczyt dnia 28 z. m. bydź przyiętemi od NN. Królestwa, a poseł neapolitański xiążę Castelcicala miał d. 29 prywatne u J. K. Mci posłuchanie.

Dnia 29 w wieczór J. K. W. xiążę Paweł Wirtembergski, hr. Harcourt, viceadmirał Sersay, hr. Montesquiou i baron Alexander Humboldt byli przez Królestwo Ichmość przyiętemi.

Dnia 30 z. m. po południu odbył J. K. M. w towarzystwie Cesarza Don Pedro i ministra woiennego przegląd dwóch liniowych i iednego huzarów pułku, i oglądał potem w tymże towarzystwie konno zaczęte w Montmartr i okolicy roboty około warowni.

Wedle rozporządzenia królewskiego z dnia 16 z. m. w każdym 10 zachodnich departamentów utworzone bydź ma z 155 głów kom-

pania piechoty w celu utrzymania publiczney spokoyności. Zaciąg departamentowych kompanij nastąpić ma przez dobrowolne powołanie. Istnieiące w tych departamentach kompanie weteranów są utrzymane.

Xiążęta Orleanu i Nemours, tudzież marszałek Gerard przybyli tu wczorey od północnego woyska z Maubeuge.

Kuryer francuzki opisuie teraźnieysze położenie Francyi iak następuie: "Zdaie się iakoby pewny gatunek otrętwiałości opanował wszystkie sprężyny kraiu; przy wyborze deputowanych wszędzie przynaymniey trzeciey części niedostaie obieraczów, a w wielu miastach przy obieraniu municypalności nie znaydowało się nawet połowy wyborców. Ciało towarzyskie zdaie się bydź bez życia i ruchu.„

Dziennik *Konstytucyonista* twierdzi, że iak tylko lista cywilna przez izby uchwaloną zostanie, hr. Montalivet mianowany będzie ieneralnym iey intendentem, a ministerstwo, na którego czele zostaie, będzie zniesione, tak, że sprawy religiyne dołączone będą do ministerstwa sprawiedliwości, a publicznego oświecenie do ministerstwa hr. Argout.

Tuteyszy arcybiskup, hr. X. Quelen, wydał z powodu odbytego kościelnego pogrzebu syzmatycznego biskupa Deberthier, okólnik do plebanów swey dyecezyi, w którym między innemi wyraża: "W śród miasta dany został nowy powód do publicznego zgorszenia. Deberthier, niegdy konstytucyyny biskup departamentu Aveyron, umarł tu dnia 19 października, i aż do zgonu trwał w syzmatycznych swoich zasadach, które wspierał i rozszerzał. Bóg zostawił mu czas do żalu, bo od lat 2ch chorował bez nadziei życia. Niezbywało na odwidzeniach i napomnieniach do nawrócenia go do katolickiey iedności; kilkokrotnie posełałem do niego mego wielkiego wikaryusza i plebana iego parafii; wszystkie usiłowania chrześciańskiey i duchowney miłości były daremne. Podaniu mu SS. Sakramentów i duchownemu pogrzebowi sprzeciwiało się nietylko prawo kanoniczne, ale i wydane do paryzkiego duchowieństwa, instrukcye, które musiały doyść zarówno plebana St. Louis-en-Isle, iak plebana Abbaye-aux-Bois. Przewidując, że źle-myślący użyią tego wypadku do zrządzenia nieładu, napisałem d. 18 października do ministra spraw wewnętrznych, iż złożę na iego ręce taką samą protestacyą, iaką złożyłem z powodu pogrzebu P. Gregoire w kościele Abbaye-aux Bois. Co przewidywałem, to niestety nastąpiło. Kościoł St. Louis-en-Isle gwałtem opanowany został, i pogrzeb zmarłego syzmatyckiego biskupa, który zostawał w buncie przeciw powadze kościoła katolickiego, odprawiony został; i tą razą znaleźli się bezwstydni xięża, którzy ten pogrzeb odbyli. Nie należący do dyecezyi paryzkiey nie mieli atoli innych pełnomocnictw, iak tylko wezwanie od świeckich ludzi. Pozostałe w utaieniu pismo do rządu tak mało odpowiedziałoby moiemu sumieniu, iak oczekiwaniu wiernych. Jako stróż domu Bożego iest pasterz obowiązany podnieść swóy głos, we dnie i w nocy wołać i zwracać uwagę na niebezpieczeństwa, chociaż im zapobiedz nie potrafi. Powtarzam więc publicznie moią protestacyą przeciw czynowi, który poczytuię zaprzeciwny wolności i religii, lękaiąc się, ażeby przez moie milczenie nie poczytano mnie za współwinowaycę przeciwnego karności kościelney i wiarze postępku.„

Dnia 25 z. m. w Lionie zgromadziło się na placu Belle-Cour 10,000 tkaczow iedwabnych i żądali nowey taryffy płacy; wysłali deputowanych do prefekta, który wszedł w układy z właścicielami fabryk. O godzinie 4tey z południa oznaymiono zgromadzonemu tłumowi, iż taryffa wyższey płacy przyiętą została.

Dziennik *Temps* pisze, że do izby deputowanych wniesiona będzie propozycya naturalizowania Polaków szukaiących schronienia we Francyi. Podług wyroku Karola X. i ustawy z r. 1814 może rząd nadawać patenta naturalizacyi za uczynione Francyi usługi, bez zachowania warunku kilkoletniego zamieszkania we Francyi. W woysku znayduie się wielu officerów, którzy służyli pod Napoleonem.

Pisma tuteysze donoszą z Korfu, że iak tylko na Hydrę nadeszła wiadomość o zamordowaniu prezydenta, oppozycya przeciw rządowi zaraz ustała. Xiążę Maurokordato i Tombasi udali się zaraz do Naupilii dla oświadczenia tymczasowemu rządowi, że Hydra wraz z innemi wyspami Archipelagu zgodnie z Grekami stałego lądu poddanie się wyrokom zwołanego zgromadzenia.